

Slavenski dom

Štev. 179

V Ljubljani, v petek, 7. avgusta 1936

Leto 1.

„Normalen“ potek dogodkov v Španiji - Vojni minister v Madridu je odstopil - Delavnost nemške mornarice

Priprave za ofenzivo so že končane

Barcelona, 8. avg. o. Včeraj je bilo v vseh krajih na špansko-francoski meji, ki so se v rokah madridske vlade, opaziti živahno gibanje čet, utrjevanje položajev in oboroževanje. Poveljniki vladnih oddelkov so razdeljevali ojačenja iz čet rdeče milice, ki so prišle iz notranjosti. Madridska vlada je dajala ves dan najrazličnejša navodila za obrambo proti upornikom, ker izjavljajo uporniški voditelji, da se bliža odločilen spopad.

Katalonska vlada v Barceloni je včeraj dobila iz inčermstva 30 večjih bombnih letal. Zdi se, da so ta letala francoskega izvora. V kratkem pričakujejo v Barcelono še 300 nadaljnjih letal. Ne vejo, kdo ta letala naroča in plačuje. Verjetno je, da to dela katalonska vlada zato, da doseže svoj končni cilj, namreč katalonsko avtonomijo.

Kljub pomirjujočim in navdušujočim vestem, ki jih madridska vlada pošilja po radiu, se položaj za njo, kakor kaže, obrača vse na slabše. Včeraj je odstopil vojni minister v Giralovi vladi in mu sinoči še niso mogli dobiti naslednika. Njegov odstop spravlja v zvezo z neugodnim položajem vladnih čet.

Po poročilih iz uporniškega glavnega stana bodo uporniški oddelki koncem tega tedna v južni Španiji šteli 30.000 mož redne vojske. Te čete bodo prepeljali vse iz Afrike. Iz pristanišč v španskem Maroku neprestano odhajajo transportne ladje in letala, ki prevažajo vojake in vojni material.

Lizbona, 7. avg. General Queipo de Llano je razglasil po radiu, da se je med svojim obiskom v Cordovi osebno prepričal, da vlada tamkaj popoln red in mir. Z generalom Mollo je končal vse priprave za veliko ofenzivo, ki bo odločila boj. Ofenziva se bo začela v par dneh. Glede položaja na bojišču pravi general, da so nacionalistični oddelki iz Granade med Malago in Monterjem uničili marksistični oddelk. Po ogorčenem boju so uporniki zavzeli Brasano. Tu so zaplenili veliko orožja in materiala. Marksisti so pustili na bojišču 200 mrtvih. Na kraju pravi general, da je sedaj na španskem ozemlju 6000 prvovrstnih vojakov napadalnih oddelkov, ki so sestavljeni večinoma iz vrst španske tujske legije.

Štab generala de Llano poroča, da je prejel doslej od zasebnikov nad 350.000 peset za uporniško letalstvo.

Fašisti se skrivajo po grobovih

Madrid, 7. avg. o. Na tukajšnjem osrednjem pokopališču so čuvaji že dolgo časa opazovali več mladih ljudi, ki so vsak dan prinašali velike množine rož. Ker so se zdeli čuvajem sumljivi, so jih včeraj ustavili in preiskali ter pri tem ugotovili, da nosijo hrano v prazne grobnice, kjer so našli večje število članov fašistične halange. Vsi so bili takoj aretirani in je njihova usoda zapečaten.

Nemčija izkrcava orožje

Gibraltar, 7. avg. o. Nemška križarka »Deutschland« se je včeraj dopoldne zasedla v uporniškem pristanišču Larache in je začela izkrcavati velike množine vojnega materiala, namenjenega upornikom.

Nemški konzul v Barceloni je vložil ostro pritožbo pri katalonski vladi zaradi umora štirih nemških državljanzov v Barceloni ter nemudoma zahteval preiskavo in zadoščenje. Nemška vlada pa je poslala madridski vladi protestno noto zaradi tega, ker je na poti v Seviljo križarka »Almirante Valdes« obstreljevala nemško trgovsko ladjo, ki je plula v Seviljo. Nemčija grozi z represalijami, če ne bo madridska vlada zavarovala življenja in imetja nemških državljanzov.

Kaj dela vlada

Pariz, 7. avgusta. Po Havasovem poročilu iz Madrida so vladne čete zavzele Hjar. Med boji z uporniki je bila zažgana tamošnja cerkev z dragocennimi zgodovinskimi podobami in kipi.

Vladne čete so zopet zavzele Gasconies, ki so ga bili uporniki zavzeli z napadom. Vladne čete so imele precej hude izgube. Prebivalci pripovedujejo, da so bili uporniki precej odurni proti domačinom in da so brezobzirno zaplenili vsa živila. Nedolžno staro so ustrelili samo zato, ker je protestirala proti zaplenbi edine krave.

Listi razlagajo vest, da je uporniški general de Llano poslal svojo rodbino v Lizbono. Pravijo, da je to znamenje, da je navedeni general nad položajem svojih čet obupal.

Predsednik vrhovnega bančnega sveta Julio Caravias Salgado je imenovan za prvega podguvernerja španske narodne banke. Dosedanji podguverner Gomez je odstavljen.

Same zmage

Madrid, 7. avg. Zunanji minister Barcia je sprejel Havasovega poročevalca in mu pripovedoval o vliših, ki jih je prinesel z obiska na bojišču, zlasti z bojišča pri Saslagu. Minister je izjavil, da so uporniki poslali iz Saragose dve koloni proti Saslagu. Prva kolona z 2700 možmi je doživela hud poraz. Vladne čete so ujele 1300 upornikov in zaplenile 12 strojnic in 15 topov.

List »La Voce« piše, da so mornarji, ki so pristišli vlade, potopili v izlivu Guadalquivira ladjo s 1500 tonami in s tem zaprli pot transportnim ladiam do Seville. Uporniki ne bodo mogli več dobiti živil.

Vladno letalstvo je včeraj nadaljevalo obstreljevanje Valladolida, trajajoče že tri dni. Skoda je neznatna, žrtve ni. V Bonaru, v pokrajini Leoni, se je neka uporniška kolona zapletla v krvave boje z vladnimi četami, o katerih je znano, da so doslej imele velike izgube.

Kaj počno uporniki in njihovi prijatelji

Sevilla, 7. avg. Po poročilu iz štaba generala Queipo de Llano so čete generala Molle premagale vladne čete v Samosieri. Vladne čete se umikajo v neredu. Na bojišču so pustile 300 mrtvih.

London, 7. avg. »Daily Mail« poziva v zvezi s poročili iz Španije o grozotah državljanske vojne, angleško vlado, naj prepreči, da bi se v imenu civilizacije nadaljevala razdejavanja komunistov, ker pomenijo pravo sramoto za sedanji krščanski svet.

Newyork, 7. avg. AA. Tukajšnji španski konzul je odstopil, ker ne soglaša s politiko sedanje madridske vlade.

Burgos, 7. avg. Po poročilu uporniške vlade v Burgosu so imeli uporniki od začetka bojev na severnem bojišču okoli 700 mrtvih, vladne čete pa najmanj dvakrat toliko.

(Reuter.) Zvedeli so, da je nemški rušilec »Leonard« obiskal Seviljo. Pri tej priliki je poveljnik

te ladje čestital voditelju upornikov v tej pokrajini generalu Llano k njegovi akciji.

Alžir, 7. avg. Semkaj je prispelo 12 britanskih vodnih letal. Nadaljevala bodo polet proti Gibraltarju. Kaže, da Angleži zaradi dogodkov na španskem zbirajo v Gibraltarju zelo velike sile.

Tanger, 7. avg. Uporniki so včeraj okoli 14 spravili čez Gibraltarsko morsko ožino tri ladje s skupno 2000 vojakov in velikimi količinami vojnega materiala. Prevoz so ščitila uporniška vodna letala, ki so stopila v ogorčeno borbo z vladnimi torpedovkami, rušilecem »Almirante-Valdezom« in neko podmornico. Pri tej priliki se je moglo ugotoviti, da so bile vladne ladje zelo slabo opremljene za protiletalsko borbo, nasprotno so pa uporniška vodna letala najmodernejšega tipa. Vladno podmornico so v bojih nevarno poškodovali. Kakor hitro se je začel boj, je britansko pomorsko poveljstvo v Gibraltarju o tem obvestilo trgovske ladje, ki plovejo proti Gibraltarju, in jih opozorilo da naj ne krenejo v morsko ožino.

Kakšno je nevmeševanje v resnici

Kominterna zbira milijardo frankov, letala in prostovoljce za špansko vlado

Rim, 7. avgusta. o. O ustnem odgovoru, ki ga je dal italijanski zunanji minister francoskemu poslaniku, omenjajo v rimskih političnih krogih glede odstavka tega odgovora, ki govori o solidarnosti nekih tujih držav s špansko ljudsko fronto, da namerava kominterna zbrati eno milijardo frankov za špansko vlado. Prav tako namerava opremiti 5000 prostovoljcev s potrebnim številom letal in jih poslati v Španijo.

Po uradnem poročilu je italijanski ustni odgovor na francoski predlog o sklicanju konference za nevmeševanje v španske zadeve takle:

1. Italija v načelu pristane na nevmeševanje v državljanski vojni v Španiji.

2. Italija vpraša, ali moralna solidarnost z eno izmed strank, ki so v sporu, in ki se izraža z javnimi manifestacijami, časopisno kampanjo, zbiranjem prispevkov ali vpisovanjem med prostovoljce itd. ne pomeni jasnega in nevarnega vmešavanja.

3. Italija želi vedeti, ali bo obveznost v nevmešavanju imela splošen značaj ali ne, ali se ta obveznost nanaša samo na vlade, ali pa tudi na zasebnike.

4. Italija želi vedeti, ali ima vlada, ki predlaga, pred očmi način nadzorstva glede izvrševanja obveznosti o nevmešavanju.

London, 7. avg. AA. »Morningpost« piše, da so vse države z izjemo Sovjetske Rusije sprejele predlog o neposeganju v španske zadeve. List pravi, da je francoski poslanik v Moskvi imel včeraj daljši razgovor z merodajnimi sovjetskimi činitelji o francoskem predlogu in pristavlja, da so v Moskvi bili mnjenja, da je popolnoma v redu, če pomagajo levčarjem z orožjem in denarjem, desničarjem pa bi morali tako pomoč odvzeti.

»Daily Telegraph« trdi, da se nahajajo pogajanja o posameznih točkah morebitnega sporazuma šele v povojih.

Cenzura, obsedno stanje, aretacije

Grčija v znamenju vojske

Atene, 7. avgusta. AA. Novica o Metaxovi diktaturi je zbudila veliko presenečenje v političnih krogih. Ni se moglo še izvedeti, kakšno stališče nasproti novi vladi bodo zavzele politične stranke, mislijo pa, da bodo proti njej poleg komunistov tudi liberalci in druge manjše venizelistične stranke. Trdijo, da se je pred proglasitvijo diktature Metaxas dogovoril z voditelji vojaške lige, ki so mu obljubili svojo pomoč, ako jim bo Metaxas zajamčil, da ne bo nikake izpremembe v sedanji sestavi oficirskega zbora.

V teku dneva so aretirali vse komunistične poslance, razen njihovega voditelja Slavena, ki je zbežal. Med današnjim sprejemom tujih diplomatov v zunanjem ministrstvu je g. Metaxas obrazložil novi položaj, ki je nastal po razglasitvi diktature.

Pravijo, da je g. Metaxas pri tej priliki ponovno podčrtal, da se je za ta korak odločil zaradi komunistične propagande, ki je grozila uničiti sedanje stanje.

Komunistični listi in publikacije so prepovedane. Nekateri levčarske osebnosti, ki so simpatizirale s komunisti, kakor n. pr. liberalni poslanec Kacos in univ. prof. Valos, so tudi aretirani. Splošna stavka je potekla v redu po zaslugi obsežnih varnostnih ukrepov, ki jih je vlada izdala. Ponoči proglašena cenzura še zmerom traja in mislijo, da je tudi v teku jutrišnjega dne še ne bodo ukiniti. Vse zveze s tujino so pretrgane, prav tako tudi telefonske in brzojavne proge med Atenami in drugimi mesti.

Evangelij v esperantu

Praga, 7. avgusta. V Brnu se je danes začel kongres katoliških esperantistov. Na kongresu je 200 delegatov. Na dnevnem redu je tudi vprašanje esperanta na katoliških radijskih postajah in vprašanja izdaje evangelija in drugih svetih knjig v tem jeziku.

57 rudarjev mrtvih

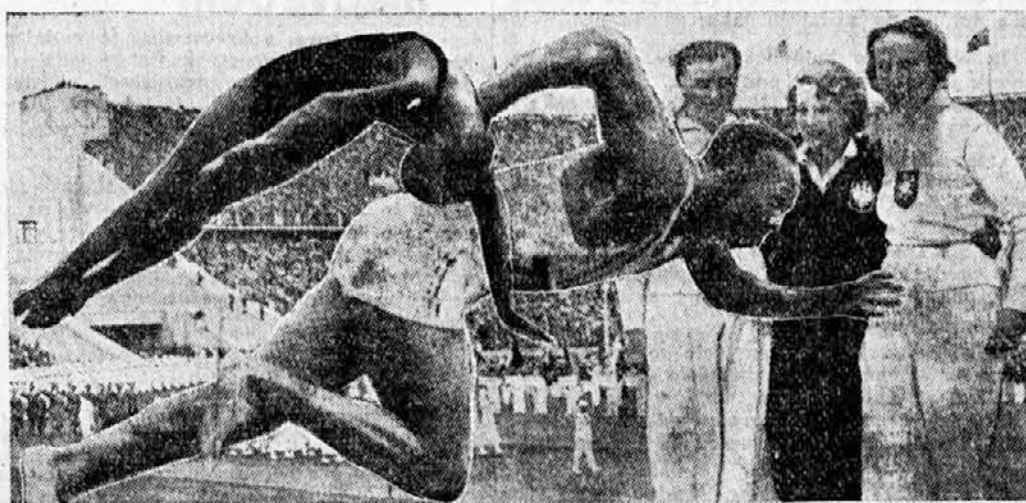
London, 7. avgusta. AA. (Reuter.) Da bi našli pri življenju 57 rudarjev, ki jih po eksploziji v rudniku v bližini Barsleya pogrešajo, ni več no-

benega upanja. Če rudarji niso bili ubiti pri sami eksploziji, so se morali vsekakor zadušiti s plinom, ki je po nesreči napolnil vse rove.

Trocki in njegova delavnost

Oslo, 7. avgusta. AA. (DNB.) V prejšnji noči so izvršili hišno preiskavo v stanovanju Leva Trockega, ki se sedaj nahaja v nekem norveškem fjordu. Pri tej priliki so našli gradivo, ki Trockega hudo obremenjuje in dokazuje njegovo revolucionarno delovanje.

Z berlinske olimpijade

Zgoraj levo: Šele 13 letna Majorie Gestring (USA) pri treningu nad bazenom. — »Črno čudo« olimpijade — Owens pri startu na 100 m. — Zmagovalke v metanju diska.

Najnovejše iz Španije

Burgos, 7. avgusta. o. Poročilo štaba uporniške vojske pravi, da je včerajšnji dan bil v znamenju velike aktivnosti na vsem južnem bojišču in da so uporniške čete dosegle uspehe. Zelo delavno je bilo tudi letalstvo. V Andaluziji so uporniške čete, ki so prispele iz Maroka, utrdile svoje postojanke. Tudi na severno bojišče odhajajo nove čete.

Lizbona, 7. avgusta. Posebni poročevalec lista »Diario« je imel v Sevilji razgovor z generalom de Llano, ki je med drugim izjavil, da ne zadošča samo vojaška zmaga. Predvsem bo treba Španijo za vedno očistiti od profesionalnih zločincev in povzročiteljev neredov, ki so v službi Moskve. Jasno je, je dejal general, da tega cilja ni mogoče naenkrat uresničiti in da bo potrebno pa zavzeti posameznih pokrajin te kraje sistematično očistiti. Uporniško poveljstvo je pripravilo obsežne vojaške ukrepe za končno zmago.

Tudi Escorial ropajo

Madrid, 7. avgusta. Po nalogu vlade so vse redovnike samostana Escoriala prepeljali v Madrid. V spremstvu oboroženih delavcev prostovoljcev so odvedli v avtobusih v Madrid 110 č. o. avgustincev, kolikor jih je bilo v navedenem samostanu. Po odvedbi č. o. očetov, so začeli v samostanu s hišno preiskavo, ki bo trajala več dni. Sestavili bodo točen seznam celokupne samostanske lastnine.

Valencija, 7. avgusta. AA. Havas. Semkaj je prispelo sedem vodnih letal tipa »Savoja« in eno vodno letalo tipa »Dornier«. Vsa so dobro opremljena z bombami in drugim vojnim materialom. Ladja »Almirante Miranda« je pripeljala iz Barcelone 1200 miličnikov. Prideljeni bodo koloni, ki naj preprodi z Balearskih otokov upornike. Ta oddelek bo štel 3200 mož in mnogo strojnic. Razpolagal bo tudi z več poljskimi bolnišnicami z vsem potrebnim ovojnim in drugimi potrebščinami. Imel bo tudi štiri oddajne radijske postaje. Prostovoljce bodo na Balearske otoke prepeljala vodna letala. Sedaj pričakujejo še štiri vodna letala.

Guverner pokrajine Badajoz poroča, da so vladne čete premagale uporne mestne gardiste v Cubres Majorezu (pokrajina Huelva). Pri zavzetju tamošnje vojašnice mestne garde so padli štirje gardisti, na vladni strani je padel samo en prostovoljec. Sedaj je vsa mestna garda v pokrajini Badajaz razorožena. Neke vladna kolona je zavzela Baeno v pokrajini Haen. Mesto je važno prometno križišče. Ostanek upornikov se je utrdil v cerkvi, ki je sedaj obkoljena.

Nesreča na Marijinem trgu

Ljubljana, 7. avgusta.

Danes dopoldne okrog četrta na 11 je prišlo na Marijinem trgu do prometne nesreče. Pod tramvaj je prišla Katarina Širok, žena zvanjskega upokojenca. Takoj poklicani reševalci so ponesrečenko prepeljali v bolnišnico, kjer so ji nudili prvo pomoč. Ima precejšnje poškodbe po glavi ter zvito roko.

Nevaren zločinec izsleden v Kamniku

V Gornjegrajskem okraju je dolgo časa delal preglativce oblastem zloglasen vlomilec Bezovšek Ivan, pristojen in stanujoč v Gornjem gradu.

Komaj je bil pred kratkim pogojno izpuščen iz mariborske kaznišnice — je zopet v okolici Gornjega grada izvršil z nekim tovarišem vlom, nakar sta jo odkrila vsak na svojo stran. Bezovšek Ivan — za katerega so se oblasti stalno zanimali, je vzel smer proti Kamniku.

V Kamniku se je zadrževal že nekaj dni in kakor se je danes ugotovilo, je včeraj vzel v najem sobo pri dimnikarju g. Rusu, ki stanuje na posestvu g. dr. Meglerja.

Danes je prispela iz Gornjega grada orožniška patrulja pod vodstvom orož. podnadnika g. M. Napotnika, ki je takoj javil tuk. orožniški postaji, da je prišel zasledovat pobelega Bezovška in Irdila, da se gotovo nahaja v Kamniku. Ko je šel v mesto za poizvedovanjem, je o stvari še informiral nadstražnika mestne občine g. Pogacanjca, ki je tudi takoj nasopil zasledovalno delo. Javni organi so vsepovsod, kakor tudi po nekaterih javnih lokalih poizvedovali za Bezovškom, nakar je nadstražnik odšel proti Grabnu in se ustavil na prostoru pred mehanično delavnico Kregar & Fajdiga (na Meglerjevi pristani), kjer je stalo nekaj domačinov, ter izpraševal, ako je slučajno kdo te dni videl človeka, ki je prav čedno oblečen in ima kratek usnjat suknjič. Oglasil se je neki dečko, ki je izpovedal, da se sličen človek nahaja v hiši, kjer stanuje dimnikar g. Rus. Nadstražnik je takoj odšel tja, kjer je tudi zvedel, da je prejšnji dan po opisu podobnega možakar vzel stanovanje odn. sobo ter plačal zahtevano najemnino v naprej.

G. Rus je nadstražniku pokazal vhod v sobo, kamor ga je tudi spremlil in Bezovška takoj preiskal. Najden je bilo pri njem žepni nož in 5000 Din v gotovini. Zločinec je še svojevoljno omenil, da ima še nekaj stvari v omari. Čim je nadstražnik slopil proti omari, je zločinec planil skozi vrata in drvel iz hiše čez travnik proti tiri, ki vodi na tovarno nakladališče. Tu je imel smolo, da se je spodtaknil in padel in to je bilo za njega usodno, da sta mu bila nadstražnik in g. Rus že za petami. Nadstražnik, videč, s kom ima posla, je potegnil samokres in ga zadrževal ter poslal po pomoč k orožnikom, ki so v bližini. Takoj je bil na mestu orož. kaplar Langerfus, ki je pomagal zločince zvezati in ukrofiti. Orožniški podnadnik Napotnik se je med tem že vrnil iz mesta s svojim tovarišem, ki sta zločince prevzela z namenom, da ga še zvečer z avtobusom, ki pelje v Logarsko dolino odpremita v Gornji grad — pa je avtobus že preje odšel in sta ga čez noč oddala v občinski zapor, zjutraj pa sta ga odpeljala v Gornji grad, kjer bo za svoje dejanje dobil tudi zaslužno plačilo.

Olimpijada - visoka šola za naše športnike

Berlin, 7. avgusta

Današnji dan smo pričakovali v jugoslovanski koloniji z največjo napetostjo. Vedeli smo namreč, da se danes da dobiti za naše atlete, kar se pač dobiti da. Z današnjim dnem pa smo v lahki atletiki izgubili zadnje upanje za kakršen koli uspeh. Naš najboljši tekmovalac v lahki atletiki Ivanović je namreč izpadel in ni prišel v finale pri teku na 110 m preko zaprek. S tem smo izgubili v lahki atletiki zadnjo možnost kakega ugodnega placementa.

MET KOPJA

V tej panogi bi morali za Jugoslavijo nastopiti Markušić, Miloš in Smejda. Vendar pa slednja dva nista nastopila, le Markušić je stopil v borbo z najboljšimi metalci kopja. Nismo pa imeli preveč upanja, ker smo vedeli, da je Markušićev dosedaj najboljši rezultat 59.42 (naš državni rekord), dočim je tukaj v Berlinu predpisana najmanjša mera za vsakega, ki hoče naprej tekmovali 60 m. Markušić je pri prvem in drugem metu dosegel nekaj okrog 50 m, pri tretjem pa okrog 53 metrov. S tem je seveda že izpadel od nadaljnega tekovanja.

Finale v metanju kopja je končal s sledečimi uspehi: 1. Stock (Nemčija) 71.84, 2. Nikkanen (Finska) 70.77, Toivonen (Finska) 70.72, Atterwall 69.20 (Švedska), Javrinen (Finska) 69.18 in Terry (USA) 67.15 m.

Nemec Stock je postavil s tem nov olimpijski rekord ter prabil Nemčiji zopet eno zlato kolajno.

TROSKOK

V tej disciplini bi morala za Jugoslavijo nastopiti Mikšić in Mioković. Pojavil pa se je na startu samo Mikšić. Najmanjša predpisana meja je bila 14 m. Mikšić brani dosedaj jugoslovanski rekord, ki znaša 14.14. Zato smo bili zelo v skrbeh, ali bo Mikšić dosegel svojo običajno formo. Mikšić je naše pričakovanje celo nadkrilil. Že pri prvem skoku je namreč to mero preskočil ter se na ta način plasiral za nadaljna tekovanja. Njegov uspeh je tem večji, ker so drugi tekmovalci, med njimi svetovne kapacitete dosegli najmanjšo predpisano mero šele pri drugem ali tretjem skoku.

110 PREKO ZAPREK.

V polfinalu na 110 m smo imeli svojega najboljšega lahkoatletskega predstavnika na olimpijadi — Ivanovića. Dasi so njegove sposobnosti v tej disciplini znane, smo bili vendarle skeptični sprito tolike konkurence. Naše bojazni so se izkazale opravičene: Ivanović je zaostal le en meter za tretjim in s tem izpadel. Startal je Ivanović v družbi z Angležem, Južnim Afrikancom, Kanadčanom, Amerikancem in Nemcem. Pri startu je nekoliko zaostal, vendar je hotel pozneje to nadoknaditi. Res se mu je posrečilo prebiti se na 3. mesto, kjer je bil še pri sedmi zapreki. Proti koncu pa je v neverjetno napetem finišu Kanadčan prehitel našega Ivanovića ter ga pustil pred ciljem meter za seboj.

V njegovi grupi je bil prvi Anglež Finlay s časom 14.5, 2. Packard (USA) 14.6, 3. O'Connor (Kanada) 15, 4. Ivanović (Jugosl.) 15.1, 5. Wagner (Nemčija), 6. Favery (Juž. Afrika).

V drugi skupini so bili doseženi sledeči rezultati: 1. Towns (USA) 14.1, kar pomeni nov svetovni in nov olimpijski rekord, 2. Lindman (Švedska) 14.5, 3. Koruzon (Anglija) 14.7.

PREDTEKI NA 400 METROV.

Kolosalne čase so postavili tekmovalci v predtekih na 400 m. Kdor je hotel priti v nadaljna tekovanja, je moral teči pod 50 sek., dva pa sta tekla celo pod 48. Rezultati po skupinah so sledeči:

1. skupina: 1. Roberts (Anglija) 49.1, 2. Dolinson (Švedska) 49.6, 3. Loaring (Kanada) 49.7, 2. skupina: 1. Henry (Francija) 49.2, 2. Knenický (CSR) 49.6, 3. Pore (Južna Afrika) 49.9, 3. skupina: 1. Brown (Anglija) 48.2, 2. Lanzi (Italija) 49.3, 3. Metzner (Nemčija) 50.2, 4. skupina: 1. Malwood (Anglija) 49, 2. Limon (Kanada) 49.2, 3. Wadaz (Madžarska) 49.2, 5. skupina: 1. Lavalley (USA) 49.1, 2. Anderson (Argentina) 49.4, 3. Zitway (Madžarska) 49.8, 6. skupina: 1. Blasejazz (Nemčija) 47.9, 2. Ramplin (Anglija) 48.6, 3. Strandar (Finska) 49.3, 7. skupina: 1. Williams (USA) 47.8 (najboljši čas dneva), 2. Friz (Kanada) 49, 3. Christensen (Danska) 49.3, 8. skupina: 1. Skavinsky (Finska) 48.9, 2. Fachenfeld (Danska) 49, 3. Klubsch (Nemčija) 49.1.

JADRANJE

je prisostvovalo ogromno število gledalcev. Rezultati so bili sledeči:

I. Jadrnice mednarodnega 8 m-R-razreda (največ 6 moških posadke): 1. Švedska 1:10.38, 2. Norveška, 3. Finska, 4. Nemčija, 5. Britanija.

II. Jadrnice mednarodnega 6 m-R-razreda (največ 5 moških posadke): 1. Italija 1:58.6, 2. Argentina, 3. Finska, 4. Švica, 5. Norveška, 6. Anglija.

III. Jadrnice mednarodnega star-razreda (največ dva moška posadke): 1. Nemčija 1:45.24, 2. Anglija, 3. Švedska, 4. Holandska, 5. Italija, 6. Turčija.

IV. Olimpijske jahte s podincii: 1. Holandska, 2. Anglija, 3. Nemčija, 4. Čile, 5. Francija, 6. Amerika. Italija je v tej skupini odstopila.

FINALE NA 1500 METROV.

Neverjetno huda konkurenca je bila v finalu na 1500 m. Srečali so se najboljši tekači sveta in že v predtekih smo lahko slutili na izredno dobre rezultate, ki se bodo približali rekordom. Favorit Lovelock iz Nove Zelandije je prehitel Amerikanca Cunninghama, ki je vodil vse do zadnjega špurga. V zadnji rundi pa je Lovelock planil preden in presenetljivo zmagal v takem naletu in šilu, kakršnega pri olimpijskih igrah še niso videli. Poslavl je nov svetovni in olimpijski rekord s časom 3:47.8. Drugi je Cunningham (USA), ki je tekel boljše od dosedanjega svetovnega rekorda 3:48.4. Tretji pa je Italijan Beccali, ki je branil dosedajni rekord.

STANJE V ČETIRTEK POPOLDNE.

Če primerjamo narodnosti po mestih, ki so jih dosegli, oziroma po kolajnah, dobimo sledečo tabelo, v kateri pomenijo vrhne rimske številke prvo, drugo in tretje mesto (zlato, srebrno in bronasto kolajno), spodnje arabske pa število doseženih mest:

	I	II	III
Amerika	1	7	1
Nemčija	4	7	8
Finska	2	2	3
Egipt	2	1	2
Madžarska	3	0	0
Francija	2	1	0
Švica	1	1	2
Italija	1	1	1
Estonska	1	1	0
Anglija	1	0	0
Poljska	0	2	1
Kanada	0	1	2
Avstrija	0	1	1
Švedska	0	1	0
Češkoslovaška	0	1	0
Holandska	0	0	2
Turčija	0	0	1
Letonska	0	0	1
Filipini	0	0	1

Vse ostale narodnosti nič.

Celjske novice

Huda nesreča nad mesnim parkom. Med moškimi in ženskimi kopališčem se je v četrtek nekoliko pred 12 dopoldne pripetila v bregu nad mesnim parkom huda nesreča. 37-letna služkinja Kopitar Marija, stanujoča Pred grofijo št. 10, je nabirala na tem mestu, kjer je hrib precej strm, drva. Med nabiranjem je padla in strmo glavo po hribu kakih 15 m navzdol naravnost na cesto. Pri padcu si je zlomila levo nogo, ima pa tudi veliko rano na glavi. Poklican je bil rešilni avto, ki je Kopitarjevo prepeljal v celjsko bolnišnico.

Strelska družina v Celju priredi v nedeljo, dne 9. avgusta na vojaškem strelišču v Pečovniku nagradno streljanje. Začetek streljanja ob 9 dopoldne in traja nato ves dan. Za udeležence je predvideno veliko število lepih nagrad. Člani in ostali prijatelji strelskega športa se naprošajo, da se udeležijo tega tekovanja. Na strelišče bodo vozili izpred hotela Union avtobusi ob 8.30, 10.30, 14 in 16.30.

Mlatilnica mu je zmečkala roko. Rihl Ivan, sin cestarja ob Sv. Lovnce pri Sv. Pavlu pri Preboldu se je v sredo igral doma pri mlatilnici

in tlačil v njo slamo. Mlatilnica je pa otroka zgrabila za desno roko in mu jo zmečkala. Fantu so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer so mu pa morali polovico roke odrezati.

Kolesar jo je podrl. V sredo je neki kolesar podrl na tla v Laškovi vasi pri Sv. Pavlu pri Preboldu 52-letno posestnico Ocvirk Francisko. Ocvirkova si je pri padcu zlomila desno roko. Za ljubitelje planin. V nedeljo, dne 9. t. m. bo ob 10 na Okročju poleg Frischaufovega doma pod milim nebom sv. maša za planince in izletnike. Maševal bo g. župnik iz Solčave. Planince in drugo občinstvo vabi Savinjska podružnica SPD v Celju k obilni udeležbi. — Dne 15. avgusta bo popeljal avtobus izletnike v Logarsko dolino na dvodnevni izlet. Prijavitelj se je takoj pri podružnici SPD v Celju.

Vlom v stanovanje v Kersnikovi ulici. V torek dopoldne je bilo vlomljeno v stanovanje g. ing. Mikuša, ki stanuje v Kersnikovi ulici št. 7. Neznani vlomilec, kateremu so pa morale biti razmere v stanovanju zelo dobro znane, je odnesel 400 Din govinice, en briljantni prstan, možko oblenko in ene hlače, nato pa brez sledu izginil.

11.868.300 din, kar je pri 35.000 prebivalcih veliko. Na glavo pride namreč v polovici leta 340 din za tobak.

Maribor

Taborski znaki za nedeljski tabor JRZ se dobijo v predprodaji v Cirilovi tiskarni na Aleksandrovi cesti 6. Cena 1 din. Brez znaka ne bo imel nihče vstopa na nedeljski tabor.

Iz »Počitniške kolonije« pri Sv. Martinu na Pohorju se vrne deca v ponedeljek, dne 10. t. m. v Maribor z vlakom ob 10.59. Starši naj čakajo otroke na kolodvoru.

Odhod III. skupine dece na »Počitniško kolonijo« k Sv. Martinu na Pohorje se vrši v torek, dne 11. t. m. Otroci naj pridejo v ponedeljek ob 9 v Zdravstveni dom k zdravniški preiskavi ter prinesejo s seboj prtljago. V torek naj se zberejo ob 13 pred Dečjim domom v Strossmajerjevi ulici št. 30, odkoder se bodo odpeljali z avtobusom na Pohorje.

»Slehniki«. V Ljudskem vrtu se priprave za uprizoritev »Slehnika« zaključujejo. Zunanji okvir bo veličasten, gotovo pa bo tudi igra dobro podana. Vstopnice se dobijo v predprodaji v prodajalnah Cirilove tiskarne na Koroški in Aleksandrovi cesti.

Film za rezervne častnike. Mestno poveljstvo javlja, da bo še jutri v soboto predvajal od 13 do 14.30 v Grajskem kinu film o protipilinski obrambi. Predstava je samo za rezervne častnike in njihove družine ter je vstop brezplačen.

Minister Kožulj v Mariboru

Maribor, 6. avgusta.

Danes popoldne je prisel nenadoma v Maribor minister za zgradbe dr. Marko Kožulj v spremstvu svojega šefa kabineta Markovića. G. minister se je podal na Mariborski teden, kjer je visokega obiskovalca sprejel in pozdravil ravnatelj »Putnika« in član uprave Mariborskega tedna Loos. G. minister si je ogledal vse razstave ter se zanimal tudi za podrobnosti Mariborski teden je napravil nanj najlepši vtis. Potem se je odpeljal v družbi ravnatelja Loosa v St. Ilj ter se na lastne oči preprčil o nuni potrebi ureditve ceste Maribor—St. Ilj, zlasti ko jo je primerjal z izvrstno avstrijsko cesto. Obljubil je, da bo storil s svoje strani vse, da se oddaja del čimbolj pospeši. Pri povratku se je g. minister še kratek čas zadržal v Mariboru, nakar se je odpeljal z avtomobilom nazaj na Bled.

Pohorci na Pohorju

Maribor, 6. avgusta.

Poročali smo že o pohorskem obisku v Mariboru. Danes so se podali Pohorci k Sv. Martinu na Pohorju na posvetovno mariborskega odvetnika dr. Lisolda. Iz Maribora se je odpeljalo 13 oseb, v Slov. Bistrici sta se jim pa še pridružila dr. Kramer in dr. Pirkmajer. Na Pohorju imajo sedaj Pohorci na istem mestu, kjer se je lani priredila slovit »pohorska deklaracija«, novo posvetovanje. O rezultatih današnjih konferiranj se ni prodrla v javnost nobena vest, obeta se pa nekaj komunike, katerega bo objavilo pohorsko časopisje.

Pred odhodom iz Maribora se je sinoči pripetil pohorskim veljakom zanimiv intermezzo. Bili so v družbi mariborskih pohorskih veljakov na Mariborskem tednu, s katerega so odhajali v precej zgodnjih jutranjih urah. Pri odhodu z zabavišča se je njihova družba zapletla v preprič z neko drugo. Hipoma je nastal pretep, katerega so se udeleževali posamezniki od obeh strani. Spor je rešil šele stražnik, ki je z veliko težavo dosegel, da so se mu nekateri pohorski gospodje, ki so prišli z juga, legitimirali. Dogodek se je razvil v takem hrušču, da je vzbujal splošno pozornost. Pohorci se tako na najprimernejši način obrnili na se pazno mariborske javnosti.

Kredit za nemške turiste - izčrpan

Belgrad, 7. avg. m. Kredit od dveh milijonov mark, ki je bil odobren za turiste iz Nemčije, ki prihajajo k nam, je radi velikega obiska nemških turistov v Jugoslaviji bil večerj že popolnoma izčrpan. Če ne bodo odobrili drugih kreditov za čas največje turistične sezone, bo moral turistiški promet z Nemčijo popolnoma izostati. To bo tem težje, ker je med tem »Putnik« odprl v Berlinu svojo oficijelno pisarno in razvil živahno propagando v Nemčiji ter s tem vzbujal največje zanimanje za naše kraje. Pisarna »Putnika« je sprejela vsak dan več prijav za potovanje v Jugoslavijo, potovanja pa bodo morala žalobno izostati, če naše oblasti ne bodo pravočasno rešile tega finančnega vprašanja.

Tudi pendrek ne zaleže

Dopoldne okrog 1 ure smo imeli na trgu pravo senzacijo. Neki postopač in delomrznec, ki mu očitno ni za drugo več na svetu — da si življenje lajša z pijančevanjem in beračenjem, je danes zopet po nekaj dnevih romal v zapor. Ni še dolgo, ko ga je stražnik g. Zobavnik spravil na varno v občinski zapor, kjer je razgrajal, razbijal in med gnusno kletvijo razbil v zaporu nekaj šip ter se precej poreal.

Danes je zopet kolovratil po Kamniku in se obregnil v vsakega, ki je šel mimo njega. Ker je le preveč sitnarij, ga je stražnik pozval k miru in zahteval, da se odstrani iz mesta. Malo se je oddaljil in zopet je bila stara pesem. Prišel je še nadstražnik in sta ga hotela tega pijanega nasilneža spraviti v občinski zapor, da se prespi. Čim je opazil, da gre zares, se je ves ogoren vrغل na tla, tulil, brcal se premetaval in zmerjal stražnika tako, da je bil primoran nadstražnik uporabiti penredk, nakar je še bolj začel razgrajati. Nadstražnik ki je imel še druge nujne uradne posle se je odstranil.

Stražil ga je samo mestni stražnik g. Zobavnik, ki je moral nekaj grenkih psovk prešlati, nato mu je le uspelo, da ga je čisto mirnim potom spravil za zapah občinskega zavora nakar ga bodo izgnali v njegovo domovinsko občino.

JNS žalostnih spominov

Narod hrani dokaze, posebno pa se iz časa velevlade — JNS režima, ko je bil bivši oblastni poslanec Nande Novak iz Nevelj zaradi krivičnih in izmislenih obtožb v konfinaciji in v zaporu, da ga privedejo pred sodišče za zaščito države.

Neveljska JNS-arska občinska uprava je poslala na sodišče spricvala, katero je vključeno v vložnem zapisniku občine Nevlje pod št. 522 od 22. febr. 1934 s pripombo, čes, da je že na dobrem glasu in da ima lepo premoženje. Sel je g. Novak na sodišče, kjer se je informiral o vsebini spricvala. Se kakšne pripombe niso potrebne! O njem je pisalo dobesedno:

»Sprejdi imenovanosti je splošno znan, bojevit pristav SLS, avtonomist, punktaški privrženec. Ima veliko premoženje, za katero pa se ne briga dosti, ker mu je glavno opravilo strankarska politika.«

Sveža sled za medvedom

Gozdni čuvaj v Predkonjci je te dni na službenem pohodu po gozdovih. Pot je nadaljeval proti Mokrici, kjer je na vse presenečenje ugledal popolnoma svežo sled medveda, iz katerega je razvidno, da mora biti kosmatinec, ki pohaja v okoliš naših planin, izredno velik.

Čuvaj g. Uršič Tine je nekaj časa sledil po gozdu in po jezdnji stezi ter ugotovil, da je medved na nekaterih krajih krajsaj ovinke. Največ njegovih stopinj se vidi za Debelim hribom na Mokrici, odtod pa vodi sled proti dolini Koroški. Radovedni smo, kdo bo zopet tako srečen, da se bo srečal z njim.

Kamnik

Kamniški nogometaši priredijo v nedeljo 9. avgusta ob pol 5 na novem igrišču za mestnim kopališčem »nogometni brzoturnir« s sodelovanjem sledečih klubov: SK Domžale, Disk in Mengeš.

Pokroviteljstvo turnirja je prevzel okraj. načelnik gosp. Kasi.

Borba bo za prehodni pokal, katerega so podelili člani uprave mestne občine Kamnik.

Visokošolec našel smrt pod vlakom

Ljubljana, 7. avgusta

Letošnje leto je menda za naše kraje, posebno za Ljubljano nekako usodno glede nesreč. Komaj si oddahnemo od ene nesreče, že prihajajo poročila o drugi.

Sinoči je zopet prišlo do nesreče, ki je zahtevala življenje 21 letnega dijaka filozofije na ljubljanski univerzi Antona Nachtigala.

Ko je namreč ponoči orient-express, ki prihaja v Ljubljano ob 21.38, vozil proti Ljubljani med postajama Brezovica-Ljubljana, je pri km 434 ob 21.35 expressova lokomotiva zgrabila omenjenega visokošolca in sicer na desnem glavnem tiru proge. Bilo je to na prelazu za tobačno tovarno.

Kako je do nesreče same prišlo, je ostalo zaenkrat še nepojasnjeno. Nachtigal je šel zvečer po studiju malo na izprehod. Morda je bil zamišljen, ali pa je hotel še v zadnjem trenutku pred prihajajočim vlakom preskočiti progo, a je postalo to zanj usodno. Bil je verjetno na mestu mrtve.

Ob 22.30 je prometni uradnik z glavnega kolodvora telefonično obvestil policijsko stražnico na Viču, da se je morala pripetiti nezgoda na progi na odseku med tobačno tovarno in ljubljansko postajo. To je sklepal iz tega, ker je opazil na kolesih omenjenega vlaka in pa na kolesih osebnega vlaka, ki pripelje v Ljubljano za expressom, sledove krvi. Takoj je šel pregledat progo stražnik Rutar Ivan, ki je našel kakih 56 metrov od prelaza v Glinskih ulici v smeri proti kolodvoru razmesarjeno truplo. Na podlagi indeksa je ugotovil, da je postal žrtev nezgode gori omenjeni visokošolec, sin univerzitetnega profesorja gosp. Nachtigala.

Takoj je prispela na kraj nezgode tudi policijska komisija, ki sta jo tvorila dežurni uradnik g. Kuhar Jakob in zdravnik g. dr. Lužar.

Izven vsakega dvoma je, da gre za nesrečo. Lokomotiva je zgrabila, kakor kažejo vse okolnosti, ponesrečenega akademika na prelazu ter ga je vlekla s seboj kakih 95 metrov. Policija je odredila prevoz pokojnikovega trupla v mrtvašnico.

Pokojnik je bil zelo priljubljen med svojimi tovariši, ki ga bodo težko pogrešali. Hudo pa so prizadeti starši in svojci, katerim izrekamo svoje iskreno sožalje!

Smrti padec z drevesa

Sv. Ana v Slov. gor., 8. avg.

Pred nekaj dnevi se je na Zgornji Ročici v Slov. gorah zopet pripetila težka nesreča, ki je zahtevala smrt Marije Rokavec. Rokavčeva je bila zaposlena z obiranjem sliv. Po nesreči ji je na drevesu spodrsnilo in je padla s precejšnje višine na trda tla. Padec je bil tako hud, da si je nesrečnica zlomila hrbtenico in dobila še hude notranje poškodbe. Žena je po nekaj minutah izdihnila. To je že druga žrtev nesrečnega padca z drevesa v tej okolici v zadnjem času.

Požar na Trnovskem pristanu

Ljubljana, 7. avgusta.

Sinoči ob 21.22 je službojuči stražnik iz Trnovega obvestil gasilski urad, da je nastal požar v baraki športnega kluba. Gasilci so se takoj podali na kraj nesreče, kjer so ugotovili, da gori sod benzina. Ta sod je spravila čez noč v barako oskrbnica barake za nekoga od trvdke Dukič. Zakaj se je benzin prav za prav vnel, še ni ugotovljeno. Morda je prišel v barako kak nepoklicanec, ki je bodisi iz ne previdnosti bodisi na kak drug način povzročil ogenj. Gasilec se je posrečilo ogenj takoj pogasiti. Zgorelo je le nekaj težkih stolov, ki so bili večinoma last zasebnikov. Hudo je ožgana seveda tudi stena. Ker je baraka v celoti iz lesa, bi se požar seveda lahko hitro razširil in bi vsaj baraka pogorela gotovo do tal, če ne bi prišli takoj gasilci.

Šah v Zemunu

Belgrad, 7. avgusta. m. Sinočno 4. kolo amaterskega šahovskega turnirja za državno prvenstvo je dalo tele rezultate: Skupina A: Lešnik iz Maribora, ki je v drugem kolu v elegantnem stilu premagal belgrajskega prvaka Savića, je sinoči zopet v krasi igri uspel proti zemunskemu prvaku Prokopljeviću. Filipović je v ostrem napadu dobil točko proti Svabu. Izredno napeta je bila v četrtem kolu igra med Savićem in Matvejevim. Matvejevu se je posrečilo, da je z žrtvijo figure zapletel svojo napadno strategijo v matno mrežo. Filipović je v solidni pozicijski igri premagal prvaka mornarice Matoševića. Rimizirala sta tudi Bayer in Burmistrov, Schreiber je pa prekinil igro v slabši poziciji z Mažuranom.

Skupina B: Poljakov, ki ga smatrajo v tej skupini za favorita, je sinoči zopet dobil točko proti Pelvi. Pavlović je v ostri kombinacijski igri premagal Ninića. Ostale partije Juršić: Iljić, Avirović:Zivanović in Preinfalk (Ljubljana): Milojčić so bile prekinjene ter se nadaljujejo danes dopoldne. Stanje po četrtem kolu: Skupina A: Bayer, Matvejev in Filipović 3, Lešnik, Filipović 2 in pol, Burmistrov 2, Schreiber 1 in pol (1), Mažuran 1 (1), Svab pol. Skupina B: Poljakov 4, Preinfalk 2 in pol (1), Jonke, Pavlović 2, Kindij 1 in pol (2), Ninić 1 in pol itd.

Zvečer bodo igrali: iz prve skupine Lešnik: Mažuran, Svab: Prokopljević, Matvejev: Filipović, Burmistrov: Savić, Filipović: Bayer in Schreiber Mariborčani: V skupini B: Preinfalk: Pavlović, Ninić: Juršić, Poljakov: Milojčić, Kindij: Pelva, Zivanović: Jonke, Iljić: Avirović.

Dravsko polje

Ni potrebnol Preteklo nedeljo je priredilo na Hajdini društvo kmetskih fantov ni deklet tekmo v kosi. Isto in se mladinsko zborovanje ter še kmetsko veselico s srečolovom priredi isto društvo te dni (9. avgusta) pri Ormožu. O čem neki bodo zborovali? O JNS, o občinskih volitvah? Na podlagi tega, da imajo tudi veselico, sklepamo, da se na zborovanju kaj resnega ne bodo pogovarjali. Kmetski fant, ki ves teden dela, potrebuje v nedeljo počitka, kateri pa ne dela pa izhaja iz kmetskega stanu ter se prištevata med kmetsko mladino, je izvzet. Tudi je znano, kakšna sreča čaka na mladino, ki hodi po veselicih!

V Hočah se je vršil 26. julija pevski koncert treh zborov z Dravskega polja. Priznamo, da so pokazali uspeh, vendar se bodo morali še precej truditi, predno si bodo zazlužili lovornike, ki si jih pripisujejo. Ni treba razumeti časovnih hval kritike dobesedno, temveč tudi hvalisanje prav razumeti! Isti koncert se napoveduje za Cirkevce.

Nov pregovor je nastal na Dravskem polju: »Kdaj mi boš plačal dolg?« — »Kadar bom pogorell«

11 in pol milijona v 6 mesecih za tobak

Maribor, 6. avgusta

Dobili smo zanimive podatke o porabi tobaka v Mariboru v prvi polovici letošnjega leta. Vrednost vseh tobačnih dobrot, ki jih je Maribor spihal v 6 mesecih v zrak, znaša nič manj kot 11 milijonov 733.523 din. Največ se je pokadilo cigarete, seveda onih najcenejših vrst, dočim drage ne gre do preveč v denar. Tako so pokadili Mariborčani cigarete Karagjorgje samo 1140, Jadran 2860, Kosovo 5580, Strumica 5360, Šumadija pa že 19.360, Mignon 8880, denikotiniziranih Vardarjev 79.700, navadnih pa 298.300, Drina 390.000, Neretva 454.500, Mirjana 317.300, Morava 2.568.700, Zeta 8.082.100, Ibar 6.181.900 in Drava 19.782.800. »Fano« nosijo še vedno Drave, Ibar pa je že začel močno konkurirati Zeti. Mnogo pokadi Mariborčani: Perla de Cuba 168, Regalitas 2780, Tabaco 5280, Britanica 2160, Operas 40.540, Cuba 51.300, Virginia 33.350, Portorico 59.520, Brasilica 118.300, Virginiosa 25.050, mešane inozemke 443.600, kratke domače 88.100, Cigarillos 35.050. Najdražje vrste »Flor de Havanna« se ni pokadil v Mariboru niti en komad. Cigaretnege tobaka se porabi malo: Trebinjac 0,90, Neretva 57,2, Zeta 164,5, Sava pa 4083,5 kg. Tobak za pipe: Amerikanec 124,3, Dunavski 6842, Tobak za zvečenje 660,5, tobak za nosilne 159 kg. Cigaretnege papirja so porabili Mariborčani 241.150 zavojčkov v vrednosti 127.777 dinarjev. Če sešte

Ljubljana danes

Koledar

Koledar. Danes: petek, 7. avgusta; Kajetan. - Jutri: sobota, 8. avgusta; Ciriljak in T.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek. Resljave cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič.

Seznam davčnih zavezancev II. skupine zvezanih pridobitni je razgled v mestnem odpravnstvu. Mestni trg 27-III, soba 47 od 6. do 13. VIII. 1936, ob običajnih uradnih urah.

Brezposelne učiteljske abiturijentke (abiturijentki) Organizirajmo se, da bo naše delo uspešnejše. Zato so potrebni točni številčni podatki vseh brezposelnih učiteljskih abiturijentov v dravski banovini. V ta namen izpolnite vestno in točno razpisane oglasnice, katere prošimo nujno vrniti »Odseku brezposelnih učiteljskih abiturijentov pri JUU v Ljubljani«. Vsa ostala pojasnila dobite vsak delavnik od 10-12 v prostorih JUU (soba 6) v Frančiškanski ulici 6-I.

Veseloigro »Pri belem konjičku« na prostem na veliki obsejni dvorščici Prosvetnega doma v Trnovem v Karunovi ulici 14 pred naravnimi kulisami, ob žarometih, z velikim številom igralcev in sodelovanju viske godbe bo v nedeljo, dne 9. avgusta ob 20 uprizorilo »Prosvetno društvo Trnov«. Od pol 20 pa do pričetka predstave bo koncert viske godbe in med prvim in drugim odmorom. Vjudo vabimo vse prijatelje lepe igre k tej veseli in zanimivi poletni prireditvi. Predprodaja vstopnic v soboto od 7 do 8 zvečer ter v nedeljo od 10 do 12 dop.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 7. avgusta: 12 Iz Delbesovih baletov (plošče) 12.45 Poročila, vreme 13.00 Glas, spored, obvestila 13.15 Slovenske narodne pesmi (na ploščah) 14.00 Vreme, borza 14.00 Glas, vreme, poročila, spored, obvestila 14.20 Nac. ura: Veselovska ideologija ilirskega pesnika Ferda Lavadića (Dobrono iz Zagreba) 14.50 Tri slavne pevke (plošče) 15.10 Zenska ura: Strobnice in žita (za. Marinka Ratajeva) 15.30 Večer klasične godbe in besede. Dvogovori iz Shakespearijevih dram, izvajata g. Milan Skrbinašek, rež. Nar. glod. v Ljubljani in g. Majda Skrbinašek. 16.00 Slovenske gledališče. Vmes igra Radjski orkester 22.00 Glas, vreme, poročila, spored 22.30 Angleške plošče.

Drugi programi

Petek, 7. avgusta: Belgrad: 1. 19.50 Lahka glasba 20.30 Klavir 21.00 Vokalni koncert 21.30 Prenos iz Zagreba 22.00 Repertoar 2. berlinske olimpijade 22.15 Narodne pesmi - Belgrad 11. 20.30 Lov na postelji v Mrednel - Zagreb 20.00 Dueti 20.30 Vokalni koncert 21.00 Tamburice 21.30 Slagerji 22.30 Plesna glasba - Dunaj: 20.00 Veseloigra 22.20 Radijski orkester 24.00 Zabavni koncert - Budimpešta. 20.30 Violina 21.00 Ratkayjev večer 22.25 Oroški ciganski orkester 23.15 Plošče - Trst-Milan: 20.40 Komorni koncert 22.00 Popovke 23.15 Plesna glasba - Rim-Bar: 17.15 Vokalni koncert 20.40 Loharjeva opereta »Giuditta«, nato plesna glasba - Praga: 20.30 Vokalni koncert 20.45 Simfonični koncert 22.15 Plošče - Pariz: 19.00 Iszlav koncert 21.00 Lahka glasba 23.35 Plesna glasba - Berlin: 20.30 Orkester in klavir - Vsa Nemčija: 20.10 Igra in 21.00 Zabavni koncert (iz Königs-Wusterhausna) 22.45 Lahka in plesna glasba (iz Berlina).

Vienna: Ljubljana

(V nedeljo ob pol 8 na igrišču Primorja)

Z gostovanjem Admir v Ljubljani je začel naš predstavnik v nogometu s svojim mednarodnim programom. Moramo priznati, da je tekma z Admiru navdušila gledalce, ki so zadovoljni zapuščali igrišče. Vesela ne more biti edino klubova blagajna, ki je gotovo utrpela deficit.

Zalostno je dejstvo, da na primer Belgrad pri taki tekmi zmore do 12.000 gledalcev postaviti na igrišče, dočim Ljubljana, ki je samo za trikrat manjša po prebivalstvu, ne more postaviti na igrišče več kot 2000 obiskovalcev. Vodstvo kluba bo še parkrat poskušalo zainteresirati športno občinstvo s zanimivim nogometnim sporedom. Če ne bo večje odziva, bo prisiljeno prenehati s prireditvami tekem večjega obsega, ker ne more kriti večinih primankljajev.

V nedeljo bomo imeli v gosteh Wieno, drugega predstavnika dunajske profesionalne lige. Vienna, večkratni finalist v evropskem cupu, goji klasičen dunajski nogomet tako, da more navdušiti še tako razvajeno športno publiko.

Upamo, da bo športna Ljubljana razumela klubova stremjenja ter ga v obilni meri podprla, ker je že skrajni čas.

Tolovajski napad na stražnika

V torek, 4. t. m., v pozni noči se je odigral v Prešernovi ulici v Pljuju žalosten dogodek, ki je povzročil med občinstvom veliko razburjenja. Okrog 23 je stopil službujoči stražnik Leopold Peshtnik v neko gostilno v Prešernovi ulici, da se prepriča, kdo so tamkaj nahajajoči se tuji gostje. Pri eni mizi je sedelo 5 nepoznatnih moških, od katerih je stražnik zahteval listine, istčasno pa, da mu sledijo na stražnico, kjer jih je nameraval preiskati in ugotoviti, ako jih oblasti zasledujejo. Dva od teh sta se takoj odzvala pozivu varnostnega organa, medtem, ko so trije neznani gostje odšli iz gostilne na ulico, kjer so stražnika na vidcu čakali. Da mu sledijo, istega pa, ko je stopil na ulico, napadli od spredaj in zadaj, ga podrli na tla ter ga začeli obdelavati s pesmi in noži. Akoravne v se mlaki krvi ležeč, je se imel toliko duhaprisotnosti, da je spretno potegnul službeni samokres in oddal dva strela. In to je bila njegova sreča, ker takoj nato so tollovaji pobegnili iz mesta. Na dane strele iz samokresa so prišli ljudje, ki so težko ranjenega stražnika spravili na policijsko stražnico, kjer mu je nudi prvo pomoč mestni fizik dr. Brumen, ki je odredil takojšnji prevoz v bolnišnico, kjer so ugotovili smrtonosne poškodbe in bi gotovo izkpravali, da ni prišla pravočasno zdravniška pomoč. Tollovaji so svoji žrtvi prizadali z nožem 5 vbodilcev v hrbet in vrat, kjer je ranjena tudi žila odvodnica. Občinstvo se ponovno opozarja, naj ne daje tem brezposelnim postopadnem denarja, ki ga potem v večernih urah zapijejo v gostilni. Občinstvo naj se poslužuje blokov, ki jih je izdalo mestno poglavarstvo, ker na ta način je policiji dana možnost, da kontrolira brezposelne in sploh vse podobne temne elemente. Kakor se je ugotovilo, so tollovajski napadalci: Franc Legal, star 25 let, doma iz Slovenske Bistrice, Anton Remih, doma iz Rajhenburga. Oblast je uvedla preiskavo in zasledovanje za storilci.

Pljujski letni (Ožbaldov) kramarski sejem, ki se je vršil v sredo, 5. t. m., je privabil, kakor običajno, mnogo podeželskega občinstva. Kramarjev je bilo iz vseh krajev v izobilju, vendar isti niso prišli na svoj račun. Ljudstvo radi gospodarske in denarne stiske ni v stanu delati kupčij in prihaja v mesto ta dan zgolj iz radovednosti.

Bistriška cesta išče očeta

Kamniška Bistrica, 6. avg.

Bistriška cesta išče očeta. Malo čudno se to čuje, pa je vendarle res. Poldrugo leto je že, kar je bila odprta cesta v Kamniško Bistrico, pa še zdaj nima očeta, ki bi jo priznal za svojo lastnino, niti skrbnika, ki bi jo vzdrževal in posipal, da ne propade.

Konec slavnih galerij

Vsi se še spominjamo s kakim veseljem in zadovoljstvom smo v letu 1931 pozdravili gradnjo te ceste. Pri Tinetu ob Konjskem potoku so delavci zasadili krampe in ji pričeli krčiti pot. Iz dolbli so trdo kamenje, zgradili visoke škarpe in prislonili cesto k visokim zelenim porfirnim stenam. Ljubitelji romantike so oblojavali slavne galerije, ko so se poslednjič naslanjali na leseno ogrodje in zroč v globino, občudovali poskočne valove, ki so se pripodili iz ozke sofoke, se ustavili v smaragdno-zelenem tolmunu pod galerijami in odhitiše dalje proti Kamniku, združujo svoje žuborenje s pesmijo hloedov, ki so buhali ob gladke navpične stene. Pa so prišli delavci, navrtali stene in napolnili luknje z dinamitom, ki je izbruhal polovico skalnate stene v strugo, zasul s kamenjem toliko hvaljen romanfiko in preokremil tok reke. Tako je bilo konec slavnih galerij, preko katerih je potem prodirala nova prometna žila naprej do Gaberja, kjer se je že prvo leto ustavila.

Visoki prvi gost

Ko je bila nova cesta po strmim nagibu zvezana s staro vozno poljo, se je kot prvi gost peljal po njej naš kraljevi par na lov v Kamniško Bistrico. Za naslednje leto si je blagopokojni kralj Aleksander, navdušen nad lepoto in Bistriško dolino, da ob izviku zgraditi lovski dvorec.

V jeseni leta 1934 je bil kot vzor planinske ceste zgrajen tudi najtežji del od Gaberja do Kopač z lepimi nagnjenimi ovinki, zavarovanimi z ograjami in s trdnimi kamenito podlago. V pretekletem poletju je bila bistriška cesta idealno urejena za vsa vozila. Gladka ko asfalt, primerno napeta in ne preveč prašna. Število obiskovalcev Kamniške Bistrice je znatno naraslo. Ne samo ob nedeljah, ampak tudi med tednom, kar je ugodna posledica avtomobilske prometa Kamnik - Kopače, ki jo vzdržuje podjetje Kregar in Fajdiga.

Čudno pa se morda zdi obiskovalcem Bistriške doline, da se posveča tako malo pozornosti bistriški cesti. Začuden so se turisti spraševali spomlad, ko so hodili po razdrapani in razorani cesti: ali ni nikogar, ki bi jo posipal in popravil?

Ne, nikogar ni, žalibog. Bistriška cesta nima očeta, ki bi skrbel zanj. Nikogar nima, ki bi pripeljal na njo gramoza, postrgal blato in zasul globoke kolosnine. Zadelo jo je čudna usoda, ki je tem manj razumljiva, čim bolj se kažejo ugodne posledice te nove prometne žile, ki je zvezala belo Ljubljano z osrčjem Kamniških planin. Bistriška cesta tega zapostavljanja gotovo ni zaslužila. Zgrajena je bil s prispevki iz raznih fondov in je veljala nad

poldrug milijon narodnega premoženja

Kamniški okrajni cestni odbor je predlagal, naj jo banovina sprejme med banovinske ceste drugega razreda, kar bi bilo gotovo prav in v redu. Začasno pa jo je sprejela občina Kamniška Bistrica med občinske ceste, vendar s pogojem, da ne bo imela nobenih stroškov z njenim vzdrževanjem. Tako bistriške ceste zdaj nihče ne vzdržuje, dokler ne bo rešeno vprašanje njenega očetovstva.

In to vprašanje se zdaj vleče že poldrugo leto, kakor v zasmeh vsem slavošpevom in visokim podvigom za napredek turizma v Kamniških planinah. Radodarni, preradodarni smo bili z drznimi in mnogobelačnimi načrti, zaradi katerih je bilo že prelitno morje fiskarskega črnila. Toda leto gre kmalu naokrog, en načrt se pozabi in napravi mesto živih debakl na drugem. Bog ve, koliko bi jih bilo, če bi jih razvrstili po kronološkem redu?

Sami načrti

Prvi načrt za zgradbo bistriške ceste je znan že iz preteklega stoletja, pred vojno pa je pokojni kamniški dekan Lavrenčič propagiral ozko-trinno železnico iz Kamnika v Bistrico. Seveda so se njegovemu načrtu smejali in moč ni mogel nikogar zainteresirati, da bi bil voljan s posojilom prisločiti na pomoč Kamničanom.

Zalostna usoda je zadela tudi načrt o cesti in gozdni železnici, ki ju je pred 7 leti dala napraviti meščanska korporacija. Kriza pa je pogoltnila korporacijsko cesto in železnico, ki bosta dati ostali v arhivu kot spomin na plodovito dobo načrtov.

Veliko planino z njenimi razsežnimi smuškimi tereni smo že ponovno od več strani naskočili z načrti. Iz Kopač smo projektili kar dve vzpenjači: eno korporacija za izkoriščanje gozdov na Doli, drugo pa so zamislili vneti propagatorji turizma in zimskega športa, z njo v zvezi pa kajpak tudi gradnjo ceste do Kopač. Pa je načrt ostal samo načrt, čeprav so že nekateri videli, kako se udobno vozijo na Veliko planino in kako tam poginjajo iz tal planinski hoteli in domovi. Od naspote strani smo s terase za bodočo luško cesto z višine 1060 m na Volovjeku projektili podaljšek ceste na Malo planino in kolezarji so se že pričeli med seboj, s katero znamko bodo najlažje premagali vzpetost. Nekateri pa je za doseg Velike planine premalo vzpenjača in avtomobil. Najrjasi bi se tja vozili kar z aeroplani. Pravijo, da je zgradba aerodroma venenjaša, kakor pa vzpenjača ali cesta. Naj ta prepis strokovnjaki med seboj razčistijo, res pa je le, da sta dva gospoda na Veliki planini že izbrala prostor, da bi vsaj napravila načrt in ga priložila dosedanjim v izpolnjenju zbirke.

Tresle so se gore...

Vso našo javnost, zlasti pa one, ki s tako vneto oskrbujejo Kamniške planine in Bistrico z načrti, pa je še pred kratkim razburila nova drzna zamisel predora pod Kamniškimi planinami. Kmalu potem, ko je bila odprta bistriška cesta in so se ob planinskem omoru v Kamniški Bistrici pričele ustavljati kolone izletniških avtomobilov, je nekdo prišel na idejo, podaljšati cesto čez Zagano peč, jo v serpentinah dvigniti na višino 900 m in pod tako zvanimi Zmavci, kjer je kamnata stena planin debela samo okrog 800 metrov, navrtati predor ter na drugi strani spuščati cesto preko Okrešlja v Logarsko dolino. Cesta bi veljala samo 7 milj. Din in bi bila velika atrakcija za avtomobiliste. Načrt menda ne

bi bil težko izvedljiv, ker bi se dala cesta lepo vklesati v skalno steno, zavarovati pred plazovi in zameti, in z obeh strani varno pripeljati v tunel. Skrivnostno so lani prijatelji Kamničani slikali glave in so že točno in določno vedeli, da se za načrt zanima tudi inozemski kapital. Ni jim ostalo prikrilo, da so prišli v Bistrico visoki gospodje, ki so si pobliže ogledali, kako bo mogoče izvesti drzni načrt. Da je bila gradnja predora zagotovljena, to je bilo že splošno mnenje.

Gamsi, ki ne morejo prenašati eksplozij dinamita, niti brnenja motorjev, so se že pripravljali, da se preselijo v Palovčev ali kakšno drugo mirnejše zahšje, strokovnjaki so se že pripravili, kako bi uredili razsvetlavo in zračenje predora, regulirali promet in določili višino pristojbine za posamezna vozila, pa je naenkrat vse padlo v vodo. Gospodov ni bilo več na ogled. Debat, so se polegile in predor pod Kamniškimi planinami je spet ostal načrt, ki bo vesno in spodobno priključen ostajam v seznamu.

Tako je torej z visokoletečimi načrti, ki so

Owens, junak olimpijade, si je »rezerviral« že tretjo zlato kolajno

Berlin, 4. avgusta.

Naši izpadajo, dasi so dobri!

Najboljši rezultat, ki smo ga doslej na berlinski olimpijadi dosegli, je Kovačevičev met krogla. 15,05 metrov bi bil nov jugoslovanski rekord, toda, ker ni po zapisniku ugotovljen, ne more biti priznan. Danes smo izvedeli, da je Kovačevič zapisan v olimpijsko tabelo kot enajsti, in sicer z rezultatom 14,74 metra. Plasmajen je boljši kot smo smeli pričakovati!

V ostalem naši izpadajo. Dasi je Ivanovič v teku na 400 m preko zaprek postavil nov jugoslovanski rekord s 54,7 sek., vendar je bil s tem časom le tretji in je tako v predteku izpadel. V ostalem je njegov rezultat odličen. Nasprotno pa moramo izjaviti o Banščaku: 61,04, je za olimpijske tekme preslabo.

V ženskem predteku na 100 m je imela naša Hofmanova najhujšo konkurenco. Tekla je s Stephensovo, ki je postavila nov svetovni rekord s časom 11,4. Bila je peta in je izpadla, kakor tudi Romančeva.

Štepišnik in Goič sta se v metanju kladiva povsem dobro držala, vendar nista dosegla minimuma, ki je bil postavljen na 46 m. Štepišniku je manjkalo samo 10 cm, Goiču pa 50 cm. Po neuradni statistiki je zasedel Štepišnik 18. mesto.

Za skakanje v daljina sta bila prijavljena Lončar in Buratovič. Lončar ni nastopil (!), Buratovič pa je bil postavljen na 7,15 m. In do minimuma mu je manjkalo pol metra.

Zunaj dež in mraz, v šotoru vroče debate

Cez dve uri bomo zopet sedeli v stadionu. Če sedaj dežuje, je to vseeno. Za tako važne tekme, kakor so olimpijske, se nebo vedno izčisti. Zaenkrat ni važno vreme, pač pa kdo bo popoldne zmagal. Na 5 km se bodo vršili trije predteki. Le prvih pet vsakega predteka pride v finale! Naše misli so pri Krevsu. Ne, ni mogoče, da bi uspel! Krevs bo moral teči z možmi, ki so kandidati za olimpijske prvake. To so: Novozelandski Lovelock, Amerikanec Lash, Italijan Cerati, Fince Salminen — za četrto mesto predteka pa se bosta borila Jonsson in Simon.

Ali bo Owens prvak tudi v skoku v daljino, bo odbržal svojo premoč tudi v semifinali na 200 m, ali bo Hardin prvi rezal cilj na 400 m zapreke, ali bo uspelo Japoncem nadvladati Fince v teku na 5000 m. Spored za popoldne je nadvse bogat!

Za tekme zopet lepo vreme

Stadion je zopet nabit, do zadnjega kotička zaseden. V častni loži je tudi danes A. Hitler. Že četrta dan prisostvuje olimpijskim igram.

Črna rasa je imela tudi danes srečen dan. Junak stadiona je bil zopet ogljeno črni simpatični Amerikanec Owens, ki si je osvojil zmago v skoku v daljino, obenem pa si je rezerviral tudi zlato kolajno, ki je določena za zmagovalca v teku na 200 m. Tudi pri proslavi prvakov na 800 m sta bila kronana dva črnca: Woodruff kot prvi in stari Edwards kot tretji. Če bi rasno sposobnost plemen sodili po športu, tedaj bi morali po berlinskih rezultatih prisoditi prvenstvo črnem...

16 jih skače proke 7,15 m

Hudo napete borbe so se vršile v skakanju v daljino. Tu je bilo 16 atletov, ki so se z rezultatom, boljšim od 7,15 m, plasirali za finale. Favorit je bil Amerikanec Owens, toda »v nogah« je imel še predteke in zmago na 100 m, dalje predteke na 200 m in pričakovati je bilo, da bo utrujen. Njegovi prvi skoki pa so takoj pokazali, da Owens ne pozna utrujenosti. Pognal se je zdaj na 7,74 m, zdaj na 7,87 m, zdaj na 7,75 m! Za petami mu je bil samo Nemec Long. Vendar, ko je Long skočil 7,87 m, tedaj se je črnc pognal kakor leopard na 7,94 m končno na 8,06 m. Navdušenje med Amerikanci je bilo nepopisno.

Rezultati: 1. Owens (Amerika) 8,06, 2. Long (Nemčija) 7,87, 3. Tajisua (Japonska) 7,74 m.

Amerikanci so si priborili danes štiri zlate kolajne

V teku na 100 m so prodrle do odločilne borbe 3 Nemke, 3 Američanke in Poljakinja Walasiewiczówna. Na startu stoje torej najhitreje žene sveta. Pistoła v desnici g. Milerja poč. Kakor stroj se poženejo tekmovalke proti cilju. Stephensova je bila takoj spredaj, njena zmaga je bila že po časih v predtekah zasigurana. In res: 1. Stephens (Amerika) 11,5 sek., 2. Walasiewiczówna (Poljska) 11,7, 3. Krauss (Nemčija) 11,9 sek.

Zatem se je vršilo finalno tekmovanje v teku na 400 m zapreke. Kakor smo v našem listu že poročali, je bil favorit Amerikanec Hardin, ki je tudi zmagal s časom 52,4 sek. Drugi je došel na cilj Loaring (Kanada) 52,7, tretji White (Filipini) 52,8. Popularni Grk Mantikas je bil šesti (54,2 sek.).

K teku na 800 m so se zbrali sami veliki, močni in impozantni tekači. Pri prvem startu uide Italijan Lanci. Ponoven start je bil v redu. Edwards je bil takoj na vodstvu, vsi drugi pa v strnjeni skupini za njim. V dolgih korakih se je boril za vodstvo Amerikanec Woodruff. Ko ga je dosegel, ga ni izgubil vse do konca. 1. Woodruff (Amerika) 1:52,9, 2. Lanci (Italija) 1:53,3, 3. Edwards (Kanada) 1:53,6, 4. Poljak Kucharski, 5. Hornbostel in 6. Williamsen, oba Amerikanci.

Krevs in Neserovičeva v borbi s svetovnimi klasami

Od naših deklet, ki so prišle na olimpijado, je dosegla doslej največji uspeh gđ. Neterovičeva. Zalučala je disk 33,02 m daleč, in s tem dosegla 14. mesto. To je prav dobro, zakaj za 14. mesto je bilo treba premagati vrsto renomiranih atletinj.

Zlato olimpijsko kolajno v disku si je priborila dosedanja svetovna rekorderka Monakovcanka Mau-

se kresali v blagor Bistriške doline in v povzdigo turistik v Kamniških planinah. Morje črnilo je bilo prelitega, vnete debate so se vlekle skozi vsa povojna leta, iz vsega pa se je izluščila samo skromna bistriška cesta. Tresle so se gore, rodila se je misel. Ako zdaj ne bomo uredili vprašanja sredstev za njeno vzdrževanje in izpolnjevanje, bo obsojlo bistriške ceste, zgazjene s tolikim trudom in žrtvami, resno ogrožena. Danes lahko z vso upravičenostjo poudarjamo koristi te važne planinske ceste, brez kalere bi bila turistična vrednost ene naših najlepših alpskih dolin sprčo razvoja turistik in turiskega prometa prav majhna.

Cesta, čeprav je solidno in trdno zgrajena, pa žal še nima vseh pogojev, ki bi odgovarjali današnjim in tudi bodočim zahtevam turiskega prometa. Treba jo bo izpopolniti še v nekaterih delih od Kopač do Bistrice, na mnogih krajih zavarovati pred plazovi grušču in zemlje in napraviti na vsakih 50 do 100 m izogibašča za vozila, tako da bo omogočen neoviran promet v obeh smereh. Toda, to delo ni samo v okvirju Kamnika, ampak čaka na razumevanje in sodelovanje vseh aktivnih čimteljev, ki jim je poverjena skrb za napredek turizma in vseslanski prosep naše domovine.

ermayer (47,63), srebrno Poljakinja Wajsowna (z 46,22), bronasto pa Nemka Mollenhauer (39,80).

V izbirnem tekmoivanju na 5000 m je storil Krevs vse, kar smo smeli od njega pričakovati. Boril se je moško, zapustil je dober vtis in postavil rezultat, ki je le za 2-3 sekunde slabši od jugoslovanskega rekorda. V konkurenci, ki je bila na svetovni višini, se kajpada ni mogel uveljaviti. To dokazujejo časi prvega predteka: 1. Cerati (Italija) 15:01 min., 2. Sielert (Danska) 15:02,8, 3. Lash (Amerika) 15:04,4. Krevs je došel na cilj kot 12. in je pustil za seboj tri tekače. Skozi cilj je tekel v dobrem finišu, približno 150 m za prvim.

Daleč poslednji je bil v tem predteku zopet udobni Indijec Singh. Sosed, nek indijski novinar, mi pripoveduje: Veste, v naši zemlji vlada protekcija... Singh je dvorni sluga, knez pa ima veselje, da ga pošilja na olimpijado... Mi imamo boljše tekače od njega. Zakaj ima brado, dolge lase in pentljo? Vera pripoveduje, da bi se brili in strigili.

Ko teče Sin gskoz celj, mu desetstisoč ploskajo. Prvim ploskajo za uspehe, poslednjim za dobro voljo.

Drago Ulaga.

Tragedija v severni steni Eigerja

V tej steni ni bilo več mogoče dobiti olimpijske kolajne! Ze Sedlmayer in Mehringer sta lanko jesen naskočila steno v napačni domnevi, da greša plezat steno, ki še ni bila preplezana. Vseh šest ponesrečenecv je padlo kot žrtev tragične zmoje. Resnica pa je tale:

Dne 20. avgusta 1932 so po 13-urni plezariji preplezali steno file Švicarji: dr. Hans Lauper, Alfred Zürcher in gorska vodnika Joseph Knubel ter Aleksander Graven. Niti bivakirali niso v njej. V enem dnevu so zmagali. Svoj podvig so opisali v organu S. A. C. (švicarskega alpskega kluba) »Die Alpen«, in sicer v 5. številki letnika 1933. Dr. Hans Lauper, eden najboljših švicarskih tednih plezalcev na zelo skromen način opisuje vzpon, zlasti pa stavlja v senco delo, ki ga je bil sam opravil pri premaganju prvenstvene stene. Pri vsej stvari je pa najzanimivejše dejstvo, da je smer prvih plezalcev neprimerno bolj direktna, lepša in smeješa tler morda baš zaradi tega tudi uspešnejša, saj se ljudem, ki veliko tvegajo, včasih kakor nalašč tudi usoda prijazno nasmehe; neprimerno lepša je smer prvih plezalcev, kakor pa nameravana ruta tako Sedlmayerja in Mehringerja kakor tudi ona Hinterstoisserja, Kurza, Radnerja in Augererja. Dr. Hans Lauper in člani njegove partije so morali opraviti brez dvoma od sil težavno delo, ko so ta eksponirana snežišča, ta strma stalna rebra 1800 m visoke stene zmagali brez bivaka, zmagali v enem samem pičem dnevu.

Ce gledamo našo smer na sliki, vidimo da leži skoraj točno sredi stene. Partija Sedlmayer in Mehringer, ki sta se bila ponesrečila lanko leto septembra meseca, sta pa že pri vstopu krenila bolj levo. Prvič sta se lovila koncem spodnje polovice v zasneženih predvih. Tu sta potem (malo pod številko 3 Lauperjeve smeri) zavala proti levi navzgor, kjer so prva črna skalna rebra z leve malo bolj pomaknjena proti sredi bele, snežne in ledene zgornje polovice stene. Tu jih je dosegla smrt. Skoraj na istem mestu, stmo še nekoliko bolj levo je dohitele zadnja ura tui poslednjega člana te druge, tragčno ponesrečene partije, Tonyja Kurza. Kakor vidimo, sta obe partiji rinitli mnogo preveč levo in bi smer, tudi če bi se jim bila posrečila, ne pomenila napram sijajni Lauperjevi smeri, prav nič posebnega.

Severna stena Eigerja, ki je zahtevala šest smrtnih žrtev, je bila v resnici že preplezana. Le škoda, da je opis prvenstvenega vzpona ostal v alpskem svetu skoraj nezapažen. Za večje stene bi bilo potrebno, da bi opise prinesle vse večje svetovne alpske revije. Imenovani Avstrijci, ki so se ponesrečili, brez dvoma niso vedeli, da je bila stena že preplezana, ker vlada v alpskih krogih danes tak duh, da je treba naprej premagati stene, ki še niso padle, še nato pridejo na vrsto sekundarne smeri in variante v stenah, ki so bile že premagane. Prav gotovo ne bi bili člani obeh ponesrečenih partij šli v steno delat variante, ki po svoji zamisli ne predstavljajo definitivne zmage nad goro, prav gotovo ne bi bili šli v steno, če ne bi bili na vsak način in za vsako ceno pripravljeni premagati steno, ki po njihovem mnenju še ni bila premagana. Tako pa se jim je zdela cela smer, ki bi šla v sivovalo razsežni steni tudi magari tik ob železnici na lungraz, dobrodošla kot smer zasilne zmage nad steno. Saj jim je vendar ostala še lepa veriga pomembnih sten, ki bi se jih na vsak način splačalo naskočiti, saj v resnici še niso bile premagane. Lahko bi se bili tudi v stenah, preko katerih so se prav v zadnjih časih povzpeli znameniti plezalci, poskusili z novimi, res pomembnimi smermi. Tako na pr. bi lahko naskočili severozapadni sleber Grandes Jorasses ali pa bi bili morda poskusili novo smer v Materhornovi severni steni, smer, ki jo zadnja leta stalno poskušajo švicarski, nemški in italijanski alpsisti. Gotovo prej pa bi se bili lotili, če bi vedeli, da je Eigerjeva severna stena že premagana, stranske zasilne variante v njej.

Tako pa so šli vanjo, se mučili in prezebali, bivakirali premočeni in premraženi, dokler njihovim nečloveškim naporom ni napravila kónca smrt, ki jih je pokopala v ledenih mrzlih nedrih okrnulost gore. Z njihovo smrtjo so padli na žalost najmlajši in najboljši talenti moderne plezalne generacije.

(Koniec.)

Ruski staroverci v Romuniji

V času, ko je moskovski patriarh Nikon uvajal svoje verske reforme in vršil korekturo cerkvenih knjig, je mnogo privrženecv stare vere zapustilo Rusijo in se preselilo na tedanji turški in avstrijski teritorij.

100 let pod tujo oblastjo

Povečini so se naselili po južni Besarabiji, Dobruži, Moldaviji in Bukovini. Povsod so jih lepo sprejeli in dovolili, da žive po svoji veri in vrše svoje obrede. Te koncesije so jim bile kasneje potrjene z odgovarjajočimi listinami in uredbami.

Avstrijski cesar Jožef II. je že leta 1783 jamčil vsem starovercem svobodo, a leta 1844 jim je cesar Ferdinand dovolil, da si izberejo škola Ambrozija za svojega verskega poglavarja. Prav tako je tudi turški sultan dal privilegije kozakom, ki so se naselili na Dobruži in tam osnovali naselja Tulčo, Zusiľovko itd. Leta 1805 pa je moldavski knez Moruzzi dal podobne privilegije na ozemlju Moldavije, obenem pa dovolil zidanje cerkva.

Ko pa je Besarabija leta 1912 pripadla Rusiji, so ruske oblasti molče sprejele privilegije starovercev, katere so tam dobile. Manifest z dne 17. oktobra 1905 jim je jamčil svobodo veroizpovedi; leta 1909 pa je bil formuliran njih pravni položaj.

Tako se je zgodilo, da so bili staroverci, ki so se izselili iz Rusije, okrog sto let pod oblastjo raznih držav.

Misel na zedinjenje

Sele po ustanovitvi Velike Romunije so se znašli v okvirju skupne države in razume se, da se je kmalu porodila misel za njihovo zedinjenje in skupno organizacijo. Treba je poudariti, da romunski staroverci žive socialno, kulturno in narodno v zelo zapuščenem položaju. Nimajo ne cerkvenih šol, ne bogoslovij za vzgojo duhovništva. Ker pa niso imeli izobraženega duhovništva, nimajo niti skupnega verskega središča. Metropolit Patnucija, ki živi v Beli Krinici v Bukovini, ne prizna večina starovercev, medtem ko imajo besarabski staroverci celo dva škola, katera se borita drug proti drugemu za prvenstvo.

Južna Moldavija - najkulturnejša

Na največji kulturni stopnji so staroverci, ki žive v Južni Besarabiji, kjer je tudi nekoliko staroverskih župnij. Prebivalci Izmoila in Bolgrad, ki so povečini staroverci, se bavijo s poljedelstvom in ribolovom in slovijo kot najhrabrejši in najbolj vešč ribiči. Od tu so pred kratkim poklicali tudi instruktore za ribištvo v Španiji. Ti staroverci so ohranili čistost vere, jezika in običajev tako, da veljajo v gotovem pogledu za staroversko rezervacijo.

Vsa Romunija ima okrog 200.000 starovercev, ki niso priznani kot samostojna veroizpoved, medtem ko so nekatere veroizpovedi z manjšim številom vernikov priznane. V zadnjem času so izobraženejši besarabski staroverci ustanovili začasen odbor, ki je romunski vladi poslal prošnjo, da se prizna sta-

rovercem njih verska samostojnost in enakopravnost. Če bi bila njihova prošnja uslišana, bi dobili staroverci svojega predstavnika v senatu in bi bili priznani kot pravno telo. Imeli bi pravico, da odvarjajo svoje ruske župnijske šole in seminar za vzgojo duhovništva. Obenem pa bi dobili tudi pravico, da si izberejo svojega metropolita.

Organizacija starovercev je zelo važna že radi tega, ker bi se z njo ustvaril

temelj ruske narodne manjšine

v Romuniji. Da so propadli vsi poizkusi, da se taka manjšina organizira je vzrok v tem, ker so jo vršili

Dva svetova

Poročevalec pariškega dnevnika piše o pomnem prizoru ob Seini. Radovedneži se slikajo na temnem obrežju in gledajo navzdol, kjer so se prižgale ob črni vodi velike obločnice. Delo v pristanišču počiva. A stavljujoči izkoriščajo lešen oder v druge namene. Med vsakdanjimi vrecami s cementom in med drogovi se nepričakovano dvigajo v električni luči nerodna okorna vešala. V eter guga na prečnem droguro surovo poslikane in za silo našemu človeku podobne v naravnih velikosti. To so sovražni posadke delavske trdnjave ob reki. Ena lutka ima na prsih Hitlerjev kljukasti križ; druga Mussolinijev snop, tretja kaže menda kapitahša s trdim klobukom, četrta duhovnika. V temi je težko razločiti ostale podobe. Kakih 20 delavcev kvarla ali čita dnevnike pod obločnico. Eden od njih v presledkih vstane, pobere lopato ali metlo in udriha po lutkah. To je iz Moskve prevzet način zasmehovanja razrednih sovražnikov... Pozneje se prične prava predstava v istem slogu. Delavec v pošvedranem cilindru v vlogi župana se posadi za mizo. Prikoraka ženin z nevesto, ki je tudi preoblečen moški, in s pričami. Vsi se pačijo. Po županovem nagovoru in obveznem poljubu z ženino pa sledi »cerkvena poroka« z istim surovim zasmehovanjem obrednosti. Zdej imata glavno ulogo »duhovnik« in »cerkovnik« s koreteljni, razpelom, kadilnico in škropilnico. Na nabrežju zbrani slučajni gledalci molčijo in so menda bolj začuden kakor navdušeni. Vendar pade nekaj drobiža v lešen vrč delavca, ki po predstavi gre med občinstvo Nabiralec se vlijudo zahvali: »Merci, camarade!« Po lahko izvojevanji zmagi se zleknejo delavci na praznih vrčeh in gredo spat. Nočni vetrič pozibava naprej njih sovražnike na vislicah.

André Siegfried, ki je spisal predlani knjigo o sovraštvu napram Cerkvi pri francoskem ljudstvu, misli, da je spomin na kmetstvo vojno pred 150 leti. Duhovniki so baje obojali napade na gradove med revolucijo... Vsekakor je zdavnaj izgubilo to preživelu nezaupanje vsak pomen. »La Croix« je prinesla ta mesec naslednje pripombe abbéa Lissorguea: »Nikoli me tako ne boli srce, kakor pri srečanju z ubogim delavcem,

nepoklicani ljudje, in še češče ljudje, ki sploh niso bili pravi Rusi.

Začasni odbor starovercev je poslal romunski vladi obširen memorandum, v katerem med drugim tudi poudarja, da je organizacija staroverskega kulta nenavadno važna tudi z državnega stališča, ker bo omogočila opravljanje svetnega in nacionalnega dela tudi med onim delom prebivalstva, ki je najbolj izpostavljen agitaciji neprijateljev sedanjega stanja posebnost od vzhoda.

Minister notranjih del Inculec, ki je rojen v Besarabiji in dobro pozna razmere med staroverci, j odločno obljubil, da bo podprl idejo priznanja staroverske veroizpovedi in je tudi sam poslal poročilo romunskemu ministrstvu za verstvo. Vse kaže, da se bodo v kratkem romunski staroverci organizirali kot narodnokulturna manjšina v Romuniji.

njegovo ženo ali deco, ki vidijo v meni, duhovniku, zaveznika neusmiljenih bogatašev in svojega sovražnika. Brezmejna žalost objame francoskega duhovnika, ki je toliko izpostavljen temu podtikanju. Obupno je mislil, da so proletarci večkrat iskreni v svojem življenjem prepričanju. Smatrajo nas za izdajalce resnice, ki so se izneveli Evangeliju, viru najvišje usmiljenosti. Mojto se. Nismo nobeni izdajalci. Tudi »Aube« je prinesla naslednjo izjavo katoliškega poslanca La Cour Grasmaisona: »Versko prepričanje nikakor ne navdušuje nas za obstoječe socialne razmere. Nasprotno, mi mislimo, da je zapisan sedanjim ustroj smrti pač zaradi tega, ker je pozabil in preslopil naša velika načela. Nikakor ne živimo v trdnjavi, ki bi jo morali braniti do zadnje kaplje krvi. V kolikor je omadeževano sedanje življenje s krivico in sebičnostjo, ga smatramo za nered.« Kršijanska nesebična hubezen, ki premika gore, bo premagala tudi ono odurno in izizvalno »protiklerikalno« duševnost, ki je žalibog značilna za francosko javnost kljub njim prosviljenim strpnosti. Nasop pariškega kardinala Vediera, ki je odkrito branil delavce pred kapitalisti, je pomenil senzacijo za pariški levičarski tisk. Teknik »Narodne fronte« ga je pozdravil kot »izraz prave kršijanske duševnosti«, in socialistični listi so obžalovali, da se je premalo zmenil radikalni tisk za kardinalove velepomembne besede. Teknik »Marianne« je prinesel kot največjo senzacijo poročilo o Blumovem razgovoru s pariškim nuncijem, ki ga je slučajno srečal pri zunanjem ministru. Nuncij je čestitil novemu ministrskemu predsedniku k volilni zmagi in mu želel uspeh. Blum se je zahvalil in dodal: »Obžalujem samo, da mi ne morete podeliti vašega blagoslova.« A nuncij je preprosto odgovoril na te besede: »Nič zato, gospod minister. Prosil bom Gospoda Boga, da bi to storil Sam nemojte mene.«

Shakespeare še živi

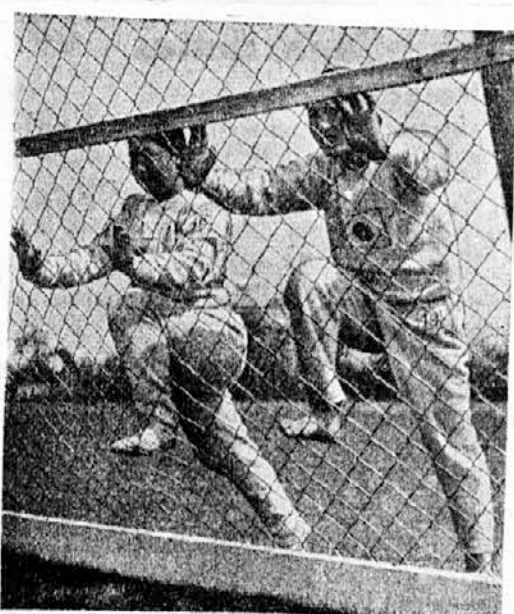
»Vaše ime, prosim,« je dejal uradnik newyorške bolnišnice, ko je nedavno tega neki bolnik prošil za sprijem v bolnišnico. »William Shakespeare,« se je glasil odgovor. Bolnik, ki je bil po poklicu tesar, je nato navedel še več zanimivih podatkov. Njegov oče je bil rojen v Stratford-on-Avon, prav tam, kakor največji dramatik vseh časov. Dodal je še, da je bil vedno mnenja, da je »potomec slavnega barda. Nekot je pričel s čitanjem ene izmed velikih dram svojega slavnega prednika, pa mu ni prijalo, ker ni razumel, kaj čita. Tudi njegov sin nosi ime William Shakespeare. »Meni ni dosti za imena,« je dejal, »saj bi roža imela ravno isti duh, četudi bi ji bili nadeli drugačno ime.«

Ce bi se izvedlo po vsem svetu ljudsko štetje, bi prišlo na dan marsikatero slavno ime, ki ga pa nosijo čisto navadni ljudje. Tako imajo v Pragi pripravljenega nekega zidarja, katerega ime je Musolin, vendar ne Benito, pač pa Antonio. V Singapuru so aretirali tatu motornega kolesa. Ugotovili so, da je njegovo pravo ime po najslavnejšem detektivu, Sherlock Holmesu. In v londonskem telefonskem seznamu imajo natisnjeno tudi ime Ben Hur.

S sirom nad Braziljce

V pomorskem spopadu med Uruguayem in Brazilijo v dvajsetem stoletju, je kapitan Coe z uruguayske ladje Santa Maria streljal na sovražno ladjo, na kateri se je nahajal admiral Brown, ko so mu sporočili, da so topovske krogle pošle. »Kaj, smodnika ni?« je vprašal Coe. »Ne, tega imamo še dovolj,« se je glasilo pojasnilo.

»Gotovo se še spomnite na sir, ki smo ga imeli večeraj opoldne kot priboljšek.« — »Seveda se,« je odvrnil poročnik, »saj sem svoj nož zlomil na njem.«

Japonke se vadijo v lahki atletiki za vrati nogometnega igrišča

»Ali ga imamo še kaj v zalogi?« — »Zdi se mi, da še dva tucata hlebov.« — »Takoj naj prinesejo sir semkaj, bomo videli, kaj se bo dalo napraviti,« je ukazal Coe.

Nekaj minut pozneje je baterija na Santa Maria znova pričela s streljanjem in prvi izstreljek je zadel glavni jambor sovražne ladje, da so trske kar tako frčale po zraku.

»Kakšni vražji izstrelki pa so to,« je vprašal admiral. Nič ne vedel pojasnila. Drugi izstreljek je ubil dva mornarja, a nikjer ni bilo najti le kosca železja »krogle«, ki se je razpršila v prah in plin.

»To je pa že preveč,« je zaklical brazilski poveljnik, »vsekakor streljajo s kako novo iznajdbo z granatami, ki so bile doslej nepoznane.« Sledil je ukaz za umik. In tako so zmagali Uruguayci in — sir.

Junaški letalec

Trije francoski vojni letalci so izvajali vrstolomne umetnosti na letališču Guindon. Njihovi, samo za napad določeni lahki enokrovniki nimajo radio-aparatov. Kapitan, ki je vodil skupino, je dajal povelja kar z roko. Izlegnil je naposled desnico skozi okno kabine, da bi odredil pristonek. A v tem trenutku je zapihal vihar, ki je prelomil kapitanu roko kakor trsko. Castnik se ni zmenil za hude bolečine, temveč je prijel krmilo z levico in se srečno spustil na tla. Ko je obstal enokrovnik sredi letališča, so pohiteli vojniki na pomoč in našli letalca brez zavesti na tleh kabine.

Bralec: »Vaš novi roman je pa res nekaj izrednega, gospod pisatelj. Pozna se mu, da ste ga pisali s srčno krvjo.«

Pisatelj: »Motite se, prijatelj, napisal sem ga polovico s tinto, polovico pa s pisalnim strojem.«

Novo! Novo!

F. M. Willam

**Das Leben Marias
der Mutter Jesu**

587 strani z mnogimi slikami,
vezano Din 102'—

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA
r. z. z. o. z. v Ljubljani

Borba med ženskami na berlinski olimpijadi

Zeleni pekel

Celo v tem položaju, v kakršnem živi, ima polno možnosti, da bi postal slaven. Žene ga namreč, da bi tigrovo življenje in različne lovske načine domačinov ohranil svetu v filmu. Njegova vztrajnost ga bo zadržno vodila k cilju.

Ce je med deževjem pokrajina pašnikov preplavljena, se odpravijo Indijanci rodu Bororo z dolgimi sulicami in s pihalniki oboroženi v svojih čolnih iz enega debla na pot. Brž, ko s katerega izmed otokov, ki mole iz vode in ki so porasli z drevjem, zadoni tigrovo rjovenje, zatulijo na glas grmeči ljubezenski krih drugega spola, da odmeva po nižini. Po kratkem času zapusti tiger svoj grič in skuša plavaje doseči svojo tovarišico. Indijanci hitro veslajo tik do njega in ga nabodejo na ost kakor ribo.

Siemel ima znanje in vse fotografske priprave, da bi lahko posnel tak film. Kazal mi je slike tigrov in srebrnih levov iz bližine. Ce ga clovek vpraša, kako je z nevarnostjo, dobi zmeraj isti odgovor!

»Pazite na njegovo nogo. Preden tiger skoči, mora iztegniti kremplje.«

To je naravnost bajen dečko, ta Siemel. Njegova osebnost je naredila na nas tako močan vtis, da smo se mučno zavedali svoje lastne nevednosti. Zato smo ga prosili, naj se priključi naši ekspediciji. Z odkritosrčnostjo,

ki je bila značilna zanj, je takoj privolil v to.

»Imenovali vas bomo Aleksander,« je menil Urrio.

»Primerneje bi bilo tigrovec,« je menil Bee-Mason. S tem je zadel, da bi boljše ne mogel.

Deveto poglavje.

Náš gostitelj nas je spremljal do pristajališča, da bi nam voščil z bogom. Zaradi našega odhoda je bil v resnici žalosten. Z usnjenim predpasnikom si je otiral oči in se nam zahvaljeval za razvedrilo, katero smo mu nudili.

»Pri bradi vaše botre,« je klical, »želim vam vso srečo!« Tigrovec se je režal in dejal:

»Ti trije gospodje se bodo tudi brez tega prebili. Jaz jih spremljam samo zato, da jim bom pot malo olajšal.«

»Tako lahko pripovedujete opicam, kadar se ženijo,« je ugovarjal Avstralec. »Dojenčki v gozdovih poginjajo.«

Ločili smo se težkega srca. Zakaj njegove robate šape so dostikrat izdajale duhovitost. Rešil nas je več kakor ene same utvare. Ko smo vlekli tigrovčev indijanski čoln za seboj v reko, smo dolgo rjovelj z bogom, dokler nam ni ovinek reke potegnil postavbo našega gostitelja izpred oči.

V družbi našega novega prijatelja je čas tekkel zelo naglo. Njegova glava je bila prava zakladnica, polna ostrih opazovanj, ki so predstavljal sad dolgega bivanja v gozdovih. Pod njegovim izbornim vodstvom smo se kmalu navadili, da smo ptičem in divjim živalim de-

jali »on« in »ona«, namesto, da bi jih označili kar preprosto z »ono«. Začeli smo jih gledati kot živa bitja, ki imajo čisto določene osebne lastnosti in slabosti. Zato tudi nismo nobene živali ubili, če ni bilo neobhodno potrebno. Tigrovec je na to gledal posebno strogo.

»Meni lov sam na sebi ne prinaša nobene zabave,« je po navadi govoril, »streljam zato, da si zaslužim za svoje življenje, in pa kadar sem lačen. Sicer pa naj se divje živali kar vsele svojega življenja.«

Obrnil je našo pozornost na orjaškega beglega ptiča, ki je v širokih elegantnih krogih plaval po zraku, njegove ostre oči so pa medtem preiskovale tla in gledale za plenom.

»To je urubu rey, veliki kraljevski jastreba,« nam je pojasnil.

S svojim globoko donečim glasom nam je pripovedoval prizore, katere je opazoval med opoldanskim vročino, ko je kake pol stotine manjših jastrebov potrpežljivo čakalo v daljavi, medtem ko si je njegovo veličanstvo urubu odtrgalo od mrtvega telesa prvi grizljaj.

Ta zgodba nas je nakrenila na izredno zanimivo vprašanje ptičjega dušeslovja. Zvestoba, ki daje cloveku pobudo in mu nalaga obveznost, da si na ljubo svojemu kralju naloži vezi, ta obveznost je težko vplivala na ostale mrhovinarje, da so se zadrževali.

Tigrovec je nagibal po nazoru, da je narava vsakega posameznika tako sebična, da misel o kakem gibanju množic ne pride nobenemu živemu tvorcu sama od sebe. Če so bili mali jastrebi vsak sam zase, potem niso za

orjaško belo pošast, ki je tako kraljevsko vztrajala pri svojih pravicah, pomenili nikakih enakovrednih nasprotnikov. Če so bili pa združeni, bi jih bili lahko pregnali s te zemlje. Toda kljub temu so se držali v dostojni razdalji.

Tedaj se nam je približal carpincho, ki spada k smešni vrsti povodnih svinj. Stal je na ozkem jeziku zemlje in radovedno bulil v našo barko. Truplo tega vodnega prešička je okroglo, deblo in temnorjave barve. Noge so kratke, stopala imajo kopita. Njegov obraz je neubranljivo smešen. Obraz sestavljajo pametna svinjska očesa in zakrivljen rilec. Novinec bi si lahko mislil, da ga je kdo izrezal iz krivega drevesnega debla. Carpincho je bil presmešna osebnost, da bi ga mogli ustreliti, čeprav velja njegova koža za najmehekšo na svetu. Začel je kruliti ter se opotekati, potem pa je njegova tolsta postava izginila v bičevju.

Polagoma se je začelo v naših evropskih glavah daniti, da postaja vse bolj vroče, čim bolj proti severu gremo.

V začetku se nam je zdelo docela nesmiselno, da je hladni oživljajoči veter pihal z juga, medtem ko so mukoviti valovi vročine pihali iz tiste pokrajine, ki je za nas zmeraj veljala za mrzlejšo.

Vsak dan na naši poti smo morali vse pogostejše misliti na ogromno ozemlje okrog Amazonije. Aligatorji, ki so z razprtimi žreli ležali na nasipinah, so bili znatno večji, kakor oni, kot corumbo. Perje mogočnih arasov se je svetilo jasneje.